

CSURKA GERGELY 2018.01.17 00:23 Frissítve: 2018.01.17 00:23

Én édes

Katinkám

– Csurka Gergely publicisztikája

Úszóedző elképzelni sem tud annál ideálisabb felállást, amilyen Hosszú Katinka és Shane Tusup kapcsolata volt – 2012 ősztől 2017 őzéig. Öt éven keresztül gyakorlatilag 0–24-ben együtt voltak, 365/365-ben – a kiemelten fontos olimpiai szökőévben 366/366-ban. Katinka jóformán akkor került ki Shane látóköréből, amikor az edzőktől elzárt úgynevezett last call roomban (ahonnan a versenyzők bevonulnak a rajtkövekhez) vagy a médiainterjúk helyszínén, a vegyes zónában tartózkodott. Akkor – és csak akkor.

Olyan sportágban, amelyben kizárólag példátlan terhelés árán születhetnek kimagasló eredmények – tán közismert, hogy a tehetség mellett leginkább az számít, kinél milyen messzire tolható ki a fájdalomküszöb a csúcsra járatás során, egy világszínvonalon teljesített 400 vegyes utolsó hossza ugyanis átlagember számára ismeretlen fájdalommal borítja be a testet –, szóval ahol 10 kilométert úszik naponta azért, hogy 200–400 métert a leggyorsabban teljesíts, és napi hét órát gyűrőd magad kettő-négy perc minden addiginál sebesebb úzásért, ott kiemelten fontos, hogy az edző a lehető legtöbbet tudja védencéről. Mert közösen kell végigmenniük a kínok és gyötrelmek völgyén, hogy megmászhatóvá válhassanak a legmagasabb hegycsúcsok. Ehhez muszáj érezni-észlelni a legapróbb rezdülést, alapvetően biztosnak kell lenni abban, hogy a tanítvány két edzés között úgy él (eszik-iszik-alszik – horrible dictu szinte csak ezt csinálja, ráadásul egészséges mértékben, ami persze lehetetlen, mégiscsak emberből volna, de hátha), hogy másnap a lehető legjobb állapotban vágjon neki az újabb adagoknak.

Mindenki másnál bevalláson alapul, mi történt a köztes időszakban, ha történt valami. Beesett-e egy buli, egy hamburger kólával, egy szerelmi csalódás. Ez jöhet közlés útján, ám az sem zárható ki, hogy a stopper és egyéb jelek ébresztenek kételyt/gyanút a mesterben.

Az elmúlt öt évben Katinkáéknál ez a rész kimaradt. Shane olvasott a számára soha be nem záruló könyvből, tekintetből, szájszél mellett megjelenő ráncocskából, fejtartásból. Ám ez az egész sikertörténet hatalmas emberkíséret is volt egyben. Amit mindenki látott, az az új szakmai megközelítés: mivel Katinka genetikailag az a jó értelemben vett végtelenségig

úszatható típus, amilyen mondjuk Darnyi Tamás volt, elkezdtek az állandó versenyzéssel egybekötött szuperterhelés módszerét. Bevált: fantasztikus sikersorozat indult, aranyakkal és dollárszázazrekkel körítve.

Ami talán kevésbé volt feltűnő, az az emberkísérlet másik, abszolút humanoid része: meddig bírja egy férfi és egy nő kapcsolata a permanens (igen, szünetmentes!) összezárttságot?

A mellékelt ábra szerint a válasz: nagyjából öt évig (igen, fél évtizedig!)

Az nem kétséges, hogy Shane formázta Katinkát Iron Ladyvé. Ő diktálta a medencében látott metamorfózis hihetetlen tempóját, és amikor ez kézzelfogható eredményekkel és mind nagyobb elismertséggel párosult, ő karózta ki a mind nagyobb számban kínálgató lehetőségek kiaknázásnak útját is, amelyen aztán végigdübörögtek (saját klub, Duna Aréna kipipálva, a következő állomás Csillebérc lenne). Botcsinálta edzőből a Katinka testét szisztematikus munkával tökéletes úszóizomzattá alakító, a technikáját egy merész húzással 2014–2015 során forradalmasító szakemberré vált. Még félelmetesebbet alakított a menedzser-impresszárió szerepében, az akarat érvényesítéséhez, az üzleti és idővel sportpolitikai célok eléréséhez elengedhetetlen határozottság idővel agresszivitással párosult, utóbbi pedig a sikerekkel exponenciálisan (utóbb többször biztosítékot kivágóan) nőtt.

Mindeközben Shane pillanatnyi kétséget sem hagyott afelől, hogy magát a történet egyik főhősének tartja (döntsék el a kívülállók, vajh szinte egyenrangúnak-e magával a főhősnővel). Nem tudom, emlékeznek-e például a riói olimpiáról visszatérő sportolók fogadására a Syma-csarnokban. Bevonultak az érmes versenyzők Katinka és Shane vezetésével. Szilágyi Áron mesterét látta valaki a színpadon? A kajakos bajnokok edzőit? Nem. Viszont senki sem tudott nemet mondani arra a szervezők közül, hogy Shane kivételesen ott lépdeljen – nem oldalt, hanem a menet legelején, megelőzve a többi aranyérmest.

A karjára tetováltatta Katinka világrekordját – a britek kétszeres olimpiai bajnok szakkomentátora, Rebecca Adlington nem győzött hűledezni egy vágókép láttán, hogy hát ezt az időt nem ő úszta, hanem... És mégis. „She is my product” – mondta egy ízben a FINA vezetőjének. Azaz: „Ő az én termékem.”

És tényleg így gondolta. Katinka váltotta valóra az ő álmait, mert ő kihozta belőle a legjobbat

(anno ő is bajnok akart lenni, de legalább olimpikon; az amerikai mezőnyben erre sansza sem volt). Megint csak: egyértelmű, hogy mindezért kőkeményen megdolgozott maga is. A tehetséges, kissé duci, szeleburdi lányt, aki a pekingi olimpia előtti dél-afrikai edzőtáborban nem akart úszószemüveget felvenni, hogy az arca egyenletesen barnuljon le, elképesztően sikerorientált bajnokokká alakította át, a világ egyik legjobbjává olyan sportágban, amely nem csupán néhány nemzet homokozója, hanem egyike a globálisan leginkább elterjedt, egyszersmind a leggyilkosabb versengéseket hozó vetélkedéseknek, amelyben győzteseket és veszteseket centiméterek választanak el egymástól.

Tegyük hozzá: miközben Katkából profit faragott, a profit is érdekelte, nagyon is, tán hazulról hozott amerikai üzleti szemlélet miatt. Twitteréről csupán némi idő után tűnt el a hatalmas dollárhalmot ábrázoló kép a felirattal „I can't get enough!” (Sosem szerezhettek eleget!) Jelmondat? Bizonyos jelekből olvasva: gyaníthatóan. Ugyanakkor senki se higgye, hogy Katinka mindössze nyerőgép ebben a történetben – a kazanyi 200 vegyes világrekordja (az első, ötvenes medencében) mindkettejük szemébe könnyet csalt, akkor nem az aranyéremért járó 15 ezer dollár váltotta ki a földöntúli boldogságot. És Shane ugyanolyan vadul ugrált már a 2013-as barcelonai vb-n, csak akkor még nem a kamerák kereszttüzébe, hanem valahol a Sant Jordi felső karéja előtti téren, a 400 vegyes záró hossza során pozdorjává zúzva egy tévés kábelcsatorna fafedelét – a széles gesztusokkal kísért, teátrális ünneplés csupán később vált a tévéközvetítések állandó performanszává, immár a lehető legközelebb a medenceparthoz, az edzők közül egyedülként válva ennyire részévé a show-nak.

Ami miatt most ez az országos üggyé dagadó magánéleti válság kialakult, az szerintem elsősorban az ő személyisége. És ami miatt görbülnek a kérdőjelek, hogy a sikersztori hangszerelése változatható-e még, vagy itt nem segít a finomhangolás, mert vagy dübörög a zene, vagy nincs muzsika.

Másfajta jel: öt év múltán nem pusztán egy szakítás-/eltávolodásféle történt – ugyanannyi idő után a múlt heti az Év sportolója-gálán láthattuk Tusupot először bocsánatot kérni, legalábbis mások előtt. Korábban valószínűleg hozzászokott, hogy amit a fejébe vesz, azt eléri tűzön, de leginkább vízen át. Mondhatni, Katinka ebben főként alany volt, többször azonban tán tárgy is. Meg eszköz. Az „átnevelő tábor” metódusai között sok minden szerepelt: az úszás mindent vitt, ha repülön, filmnézés közben Shane-nek eszébe jutott valami, máris nyomódott a stop gomb, és következett a téma részletes megvitatása. Ha a Katinka-film nem pergett úgy, ahogy elképzelte, az agresszív hanghordozás durván háttérbe szorította kettejük szerelmét.

A riói csúcspont, majd a budapesti ráadás felé haladva a szent cél nyilván felülírt mindent, de mindent. Shane viszont ezt követően is gépiesen csak az Iron Lady-féle jeleket vette. Talán úgy

hitte, ami eddig működött, mehet még bőven tovább. Hiszen az ő „product”-ja acélból van, bármit elbír, ahogy eddig is, terhelést, lelki nyomást, hisz így lett formázva – általa. Gyengeség (gyengédség?) – törölt fogalom az Iron Corporation felségvizein.

Hanem 2017 novemberében – úgy gondolom – az Iron Lady már nehéznek érezte a páncélt, kicsit letette, hogy megint előragyogjon a nő. Az érzékeny, a szeretetet és némi szabadságot szomjazó.

Akitől – ha ezt férjeként nem ismertük fel idejében – remegő hangon illik bocsánatot kérni. Egy ország reménykedik abban, hogy a múlt csütörtöki monológ nem végzetesen későn hangzott el